

UDK 821.133.1-31
Ze67

Versta iš:
Valérie Zenatti
Les âmes soeurs
Éditions de l'Olivier, 2010

Cet ouvrage, publié dans le cadre du programme d'aide à la publication „Oscar Milosz“, bénéficie du soutien de l'Ambassade de France en Lituanie et l'Institut français.

INSTITUT
FRANÇAIS

Knygos leidimą remia Prancūzijos ambasada Lietuvoje ir Prancūzų institutas (O. Milašiaus programa knygų leidybai remti).

ISBN 978-9955-16-520-0

© Éditions de l'Olivier, 2010
© Jūratė Karazijaitė, vertimas
į lietuvių kalbą, 2014
© „Gimtasis žodis“, 2014

Ateinu pas jus pasikalbėti apie jį. Man reikia kam nors išsipasakoti. Nebegaliu viena su tuo gyventi.

Aną savaitę atsidūriau prie šio pastato ir pamačiau jūsų pavardę. Ji gražiai skamba. Sužinojau, kad tai jūs. Ir kad jums patikėsiu tą begalinę laimę pažinojus Maliką, jį mylėjus ir buvus jo mylima.

Tai atsitiko pernai. Lapkričio 23 dieną.

Buvau ką tik persikrausčiusi į savo naująjį butą, jis netoli nuo čia, Diupeti–Tuar gatvėje. Ant mano aplankų nuo lubų ėmė lašėti vanduo. Nuostoliai niekingi, bet man tai katastrofa. Mintis, kad teks pildyti dokumentus ir atlikti dar kažkokius darbus, man kelia norą pabėgti. Ir nieko nepadarysi. Administraciniai pranešimai mane nukamuoja, visa, kas man neįdomu, regisi ne mano jėgoms. O šiaip aš baisiai energinga.

Paskambinau į duris, jos kaip tik virš mano buto. Trumpas ir nedrąšus skambutis, tarsi bijo-

čiau pažadinti kūdikį. (Aš taip pat nepakenčiu, kai skambina man į duris. Skambutis – kaip priekaištas. Mažiausiai. Arba grasinimas.) Dar jaučiu po smiliumi skambučio mygtuką. Galbūt todėl, kad tai paskutinis pojūtis iki mano gyvenimo su Maliku. Ir jis atidarė duris.

Jis buvo. Nežinau, kaip pasakyti, nerandu žodžių.

Tai nelengva.

Ir vis tiek pamėginsiu.

Mes stovėjome vienas priešais kitą giliai ir tvirtai įsitikinę, kad matomės jau ne pirmą kartą.

Jis išjungė vandenį ir man pasakė: „Užeikite, apie visa tai pakalbėsime kitur, aš paprašysiu atleidimo, juk jūs man atleisite, ar ne?“

Prisimenu kavą, kuri buvo tokia karti, kad vos prisiverčiau ją išgerti. Sunku suskaičiuoti, kiek dėl akių išgeriu stiklinių ar puodelių, kiek surūkau cigarečių, – „Beje, jūs nieko prieš, jei aš užsiriūkysiu? Ačiū, o gal ir jūs paimsite vieną?“ – matot, tokie štai gestai man padeda nesijaust tokiais apsinuoginusiais, kai kas nors įbeda į mane akis.

Tiesą sakant, kai kas nors įbesdavo į mane akis.

Jis paliko ant stalo keletą monetų. Nejučia perėjo prie „tu“. Jis tarė: „Eime, čia šlykšti kava,

jos neįmanoma gerti. Jei tu turi laiko, paėjękime kiek ir įsitaisysime kitur.“

Ir mes paėjęjome. Kartkartėmis jo ranka prisilytėdavo prie manosios, o mano kūnas, užuot laikęsis tiesiai, lygiagrečiai su jo kūno linija, palinkdavo prie jo. Aš šnibždėjau: „Atsiprašau, man labai gaila.“ Tarsi būčiau jį deginusi. Jaučiausi kvailai, nuolat prašydama atleidimo, bet jam tai neatrodė kvaila, jis žingsniavo greta manęs kaip artimas draugas, patikėtinis. Klausinėjo apie mane. Ką veikiu. Iš kur atvykau. Man pasidingojo, kad atsakinėdama vaidinu kažkokį vaidmenį. Mano žodžiai skambėjo dirbtinai, truputį per kvailai, lyg pati prisistatychiau savo nuosaviems tėvams. Įsivaizdavau save jo glėbyje. Kaip mano kūnas priglunda prie jo kūno. Mano lūpos prie jo kaklo. Mūsų akys, mūsų rankos. Man dingojosi, kad tai vienintelė įmanoma kalba. Memle nau atsakymus; uždavinėjau jam savo klausimus. Jis dėstė viename licėjuje. Aistringai kalbėjo apie savo specialybę, kalbėjo: „Matai, berniūkščiams reikia pasakoti istorijas, reikia, kad jie visa širdimi pajustų esmę to, ko tu juos mokai.“

Jo rankos brėžė ore staigius, vingrius kampus, kurie man priminė kregždūčių skrydį. Šią savai-

tę jis skaitė paskaitą apie Pirmąjį pasaulinį karą. Pradėjęs ją „Legendos apie trečiąjį balandį“ pasakojimu: „Tai Cveigo novelė, žinote ją? Ne? Prisiimate, Biblijoje pasakyta, kad po Tvano Nojus pasiuntė pirmąjį balandį, kuris tučtuojau grįžo į laivą, nes vanduo dar buvo apsėmęs visą žemę. Antrasis grįžo su alyvmedžio šakele, nes vanduo jau buvo ėmęs slūgti. O trečiasis negrįžo. Ir Nojus nusprendė, kad balandis rado kur nutūpti ir kad Žemė vėl gyvenama. Cveigas mums pasakoja šio balandžio likimą. Svaigulį, kai priskrido Žemę, tokią pat nuostabią ir naują, kaip šeštąją Sukūrimo dieną. Jis skraidžiojo dvi dienas ir jo akys spindėjo palaime. Paskui jis pailso ir prigludo miško tankmėje atokvėpio. Ir užmigo. O laikas ėjo jo neliesdamas. Sakoma, kad gyvūnai – kiekvienos veislės patinas ir patelė, – išgyvenę Tvaną tampa nemirtingi. Jie įsikuria nematomi Žemės dangalo neištirtose raukšlėse, lygiai kaip tas balandis girios tankynėje. Vieną dieną balandį pabudino griaustinio dundėjimas ir didžiulis gaisras. Jis nuskrido ieškodamas prieglaudos kitur, bet visur tematė mirtį ir griovimą. Didysis karas. Ir trečiasis balandis, sutrikęs ir pasimetęs, taip ir klajoja tarp dangaus ir žemės.“

Malikas atrodė taip liūdintis dėl balandžio, toks artimas jam. Jo balsas sulig žodžiais „sutrikęs ir pasimetęs, taip ir klajoja tarp dangaus ir žemės“ darosi neįtikimai švelnus. O paskui susigriebė ir pasakė „Baigiu kursą apie Apolinerą. Aš pabrėžiu kiekvieną skiemenį, tarsi jie būtų kulkos ir veriu žvilgsniu savo mokinius, visus iš eilės. Artilerijos sviediniai siaudė meilę iki mirties/ Meilę, kuri miršta ir kuri yra švelnesnė už kitas/ Tavo atodūsis plaukia upe, kuria liausis tekėti kraujai./ Siaudė artilerijos sviediniai/ Paklausyk mūsiškių dainavimo./ Tai einantys žūti sveikina purpurinę meilę.“

Pamažiukais sulėtinome žingsnį. Kai jis deklamavo eilėraštį, mes buvome sustoję. Jo balsas, jo žodžiai įsismelkė į mane ir įplukdė jo gyvenimą į manąjį, tarsi mūsų kraujai būtų sumišę kaip vaikystėje, kai krauju užtvirtindavome paslapčių saugojimo sutartis. Aš drebėjau. Jutau begalinę laimę būdama šalia šio vyro, įtampa kaustė mano judesius. Po „Tai einantys žūti sveikina purpurinę meilę“ stoji tylą. Tarp mūsų sustingo žodžiai, tokie sunkūs, net drįščiau tvirtinti, kad jie buvo perspėjamieji, o paskui abudu vienu metu nusišypsojome ir vienu metu abudu pajudėjome

trupučiuką į priekį. Atsidūriau jo glėbyje. Patyriau iki tol nepatirtą jausmą, o gal jau labai seniai išgyventą. Pasijutau ir kupina geismo, ir drauge paguosta. Taip. Neįtikimai paguosta. Nežinau, tiksliai dėl ko, bet taip jau buvo.

Emanuelė pakėlė akis nuo knygos. DVD monitorius rodė dešimt minučių po vidurnakčio. Namo priešais fasadas buvo absoliučiai tamsus, o gretimame pastate tešvietė du langai.

Jeigu ji gerai apskaičiavo, tai svetainės ir miegamojo langai.

Apsiausta nakties tamsos ir tylos, ji nusiramino. Nesigirdėjo įkyraus zirzimo, koks būna jai pasirodžius, reikalaujantis tūkstančio ir vieno dalyko. Jos kenčianti siela pagaliau galėjo atsipalaiduoti.

Ji alpo nuo neišsimiegojimo. Būtų galėjusi saldžiai užsnūsti, jei būtų pasidavusi stinguliui, kuris ją užvaldė apie dešimtą valandą vakaro, galiausiai sugulus vaikams. (Gariui suskaudo pilvuką, o paskui jau pilvuką jam labai skaudėjo. Sara norėjo gerti, paskui valgyti, paskui siusioti, pas-